

Sygn. akt VIII C 1621/16

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 20 października 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w VIII Wydziale Cywilnym

w składzie: przewodniczący: SSR Bartek Męcina

protokolant: st. sekr. sąd. Ewa Ławniczak

po rozpoznaniu w dniu 20 października 2017 roku w Łodzi

sprawy z powództwa Kancelarii (...) S.A. w K.

przeciwko P. M.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego P. M. na rzecz powoda Kancelarii (...) S.A. w K.:

a) kwotę 300 zł. (trzysta złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 2 listopada 2014 r. do dnia zapłaty, przy czym od dnia 1 stycznia 2016 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie oraz

b) kwotę 195 zł. (sto dziewięćdziesiąt pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,

2. oddala powództwo w pozostałej części,

3. nadaje wyrokowi w punkcie 1 a) rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt VIII C 1621/16

UZASADNIENIE

W dniu 4 listopada 2015 roku powód Kancelaria (...) S.A. z siedzibą w K., reprezentowana przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wytoczył w elektronicznym postępowaniu upominawczym przeciwko P. M. powództwo o zapłatę kwoty 620 zł. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 2 listopada 2014 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 4 maja 2015 r. nabył od (...) spółka z o.o. (wcześniej (...) spółka z o.o.) wierzytelność przysługującą wobec pozwanego, wynikającą z zawartej w dniu 2 października 2014 r. umowy pożyczki kwoty 300 zł. Całkowity koszt pożyczki, którą pozwany zobowiązał się zwrócić wynosił 620 zł. (pозew k. 2-4)

W dniu 19 listopada 2015 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie przekazał sprawę tutejszemu Sądowi do rozpoznania z uwagi na brak podstaw do wydania nakazu zapłaty. (postanowienie k. 5).

Nakazem zapłaty wydanym w dniu 7 stycznia 2016 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 620 zł. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 2 listopada 2014 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 210 zł. tytułem zwrotu kosztów procesu. (nakaz zapłaty k. 23)

Postanowieniem wydanym w dniu 11 maja 2016 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi uchylił powyższy nakaz zapłaty z uwagi na brak możliwości doręczenia jego odpisu pozwanemu. (postanowienie k. 28)

Postanowieniem wydanym w dniu 13 maja 2016 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi zawiesił postępowanie w sprawie z uwagi na niewskazanie adresu zamieszkania pozwanego. (postanowienie k. 29)

Postanowieniem wydanym w dniu 22 listopada 2016 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi podjął zawieszony postępowanie w sprawie. (postanowienie k. 38)

Do zamknięcia rozprawy stanowisko powoda nie uległo już zmianie. Pozwany zawiadomiony o terminie rozprawy, nie stawiał się, nie zajął także stanowiska w sprawie. (protokół rozprawy k. 46)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 2 października 2014 r. (...) spółka z o.o. zawarł z P. M. umowę pożyczki w kwocie 300 zł. (umowa ramowa pożyczki k. 14- 16, polecenie przelewu k. 18)

W dniu 4 maja 2015 r. Kancelaria (...) S.A. z siedzibą w K. zawarła z (...) spółka z o.o. w W. umowę przelewu wierzytelności, w tym wierzytelności przysługującej wobec P. M.. (umowa przelewu wierzytelności k. 9- 10, załącznik do umowy cesji k. 11)

Pismem z dnia 4 maja 2015 r. Kancelaria (...) S.A. z siedzibą w K. zawiadomiła pozwanego o dokonaniu w dniu 4 maja 2015 r. cesji wierzytelności. (zawiadomienie k. 12, dowód nadania k. 13)

Pomimo wezwania do zapłaty, pozwany do dnia wyrokowania nie zapłacił powodowi dochodzonej przedmiotowym powództwem kwoty. (okoliczność bezsporna)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił bądź jako bezsporny, bądź na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, których prawdziwości nie kwestionowała żadna ze stron procesu.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne w części.

Poza sporem pozostawało, że pierwotny wierzyciel- (...) spółka z o.o. w W. i P. M. zawarli umowę pożyczki kwoty 300 zł. Zgodnie z art. 720 § 1 kc przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej wielkości. Powód udokumentował swoje roszczenie w stosunku do pozwanego załączając do pozwu umowę ramową pożyczki oraz dowód dokonania przelewu na kwotę 300 zł. Dlatego też Sąd nie miał wątpliwości, że powództwo w powyższym zakresie podlegało uwzględnieniu.

Zupełnie inaczej należało ocenić zasadność roszczenia w pozostałej części. Strona powodowa nie wyjaśniła ani w uzasadnieniu pozwu, ani też w piśmie procesowym stanowiącym odpowiedź na wezwanie do uzupełnienia braków formalnych pozwu wniesionego w elektronicznym postępowaniu upominawczym, na jakiej podstawie wnosi o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kwoty 320 zł. Łącząca P. M. z pierwotnym wierzycielem umowa ramowa pożyczki nr (...) przewidywała uprawnienie do naliczania odsetek umownych w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP (§ 4 pkt. 1 umowy), prowizji w wysokości 1 % na dzień dla pożyczek udzielanych na okres od 7 do 30 dni (§ 4 pkt. 1 umowy), opłaty z tytułu przedłużenia umowy (§ 5 pkt. 4 umowy), czy też opłaty z tytułu wezwań do zapłaty (§ 6 pkt. 4 umowy). Brak wyjaśnienia przez powoda na jakiej podstawie wnosi o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kwoty 320 zł., powoduje pozbawienie Sądu możliwości oceny zasadności pozwu w powyższej części. Dlatego też Sąd uznał, że strona powodowa nie wykazała zasadności dochodzonego roszczenia w kwocie przewyższającej 300 zł. Tymczasem zgodnie z treścią przepisu art. 6 k.c., ciężar udowodnienia twierdzenia faktycznego spoczywa na tej stronie, która z tego twierdzenia wywodzi skutki prawne. Stosownie do treści art. 232 k.p.c., strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Oznacza to, że obecnie Sąd nie jest odpowiedzialny za wynik postępowania dowodowego, a ryzyko nieudowodnienia podstawy faktycznej żądania ponosi powód. Sąd orzekający w przedmiotowej sprawie w pełni podziela zaś stanowisko Sądu

Najwyższego, wyrażone w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 roku (I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/76), że rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, w szczególności jeżeli strona jest reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.).

Ponadto w przypadku ustalenia, że dochodzona pozwem kwota 320 zł. została naliczona pozwanemu w jakiegokolwiek części z tytułu tzw. działań windykacyjnych, obejmujących opłaty za kierowane do pozwanego upomnienia za pośrednictwem poczty, które zostały zastrzeżone w § 6 pkt. 4 zawartej przez strony umowy, to należałoby stwierdzić, że powyższy zapis jest niedozwolonym postanowieniem umownym, a jako taki – w świetle przepisu art. 385¹ § 1 k.c. – nie wiąże pozwanego.

Zgodnie z treścią przepisu art. 353¹ k.c., strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Cytowany przepis jednoznacznie określa granicę swobody umów wskazując, że ta jest ograniczona w szczególności przepisami ustawy. Takim przepisem ograniczającym swobodę umów jest między innymi przepis art. 385¹ § 1 k.c., który znajduje zastosowanie do wszystkich umów konsumenckich.

Zgodnie z jego treścią, postanowienia umowy zawartej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Przepis ten stanowi nadto, iż nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (art. 385¹ § 3 k.c.).

Okoliczności niniejszej sprawy wskazują na to, że w odniesieniu do zastrzeżonych w umowie należności za czynności pierwotnego wierzyciela w postaci tzw. opłat za czynności upominawczo-windykacyjne, należy przyjąć, że postanowienia umowne odnośnie dopuszczalności naliczenia takich opłat nie były z pozwanym jako konsumentem indywidualnie uzgadniane, a niewątpliwie kształtują jego obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumenta. Należy zatem uznać, że postanowienia te nie wiążą pozwanego, gdyż w tym zakresie spełnione są przesłanki z art. 385¹ § 1 k.c. Przedmiotowa umowa pożyczki została zawarta pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem. Pozwany jako pożyczkobiorca nie miał rzeczywistego wpływu na treść postanowień umownych, które zostały mu narzucone przez pożyczkodawcę. Pierwotny wierzyciel posługiwał się wzorcem umowy, zaś kwestionowane postanowienia umowne o opłatach za działania windykacyjne zostały przejęte z wzorca umowy zaproponowanej pozwanemu jako konsumentowi przez kontrahenta. Postanowienie umowne zawarte w § 6 ust. 4 w/w umowy kształtuje określony obowiązek konsumenta, w przypadku uchybienia postanowieniom dotyczącym zasad i terminu spłat, w sposób niezgodny z dobrymi obyczajami, gdyż zastrzega na wypadek uchybienia zasadom i terminowi spłat dodatkowe opłaty w stałej wygórowanej wysokości.

W tym miejscu podkreślić należy, że zgodnie z wyrokiem Sądu Okręgowego w W. – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zapadłym w sprawie o sygn. akt XVII AmC 624/09, za niedozwolone i zakazane do wykorzystywania w obrocie z konsumentami zostały uznane postanowienia wzorców umownych nakładających na kredytobiorcę obowiązki w postaci konieczności poniesienia kosztów związanych z monitorowaniem kredytobiorcy, w przypadku niewykonania zobowiązań wynikających z umowy – a dotyczyło to kosztów telefonicznych upomnień, korespondencji kierowanej do kredytobiorcy związanej z nieterminową spłatą kredytu w postaci zawiadomień, upomnień itp., wyjazdu interwencyjnego do kredytobiorcy. Poza tym powód nie

udowodnił wysokości roszczenia z tytułu opłat za działania windykacyjne. Strona powodowa nie przedstawiła żadnych dowodów potwierdzających wykonanie czynności windykacyjnych opisanych w § 6 ust. 4 łączącej strony umowy.

Podkreślić należy, że strona powodowa miała prawo, oprócz żądania należności głównej, żądać odsetek za czas opóźnienia, jako że zgodnie z treścią przepisu art. 481 § 1 k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności, przy czym dłużnik jest w opóźnieniu jeżeli nie spełnia świadczenia w określonym terminie. Zgodnie z twierdzeniem powoda pożyczka powinna zostać zwrócona do dnia 8 sierpnia 2014 r., zatem wierzytelność stała się wymagalna od następnego dnia. Dlatego też zgodnie z żądaniem pozwu Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 300 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wskazanego w pozwie, czyli od 2 listopada 2014 r. do dnia zapłaty.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto w oparciu art. 100 k.p.c.

w zw. z art. 98 k.p.c., gdyż strona powodowa wygrała sprawę w około 50 % i dlatego w takim stopniu należy się jej zwrot kosztów procesu. Na koszty poniesione przez stronę powodową w łącznej wysokości 390 zł. złożyły się: opłata od pozwu – 30 zł. oraz koszty zastępstwa radcy prawnego w kwocie 360 zł – § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013, poz. 490 j.t.). Mając na uwadze powyższe należało zasądzić od pozwanego na rzecz powoda kwotę 195 zł (50 % x 390 zł), stanowiącą różnicę pomiędzy kosztami faktycznie poniesionymi a kosztami, które powód powinien ponieść.

Ponieważ Sąd wydał w przedmiotowej sprawie wyrok zaoczny z uwagi na zaistnienie przesłanek wskazanych w art. 339 § 1 i 340 k.p.c., na podstawie art.

333 § 1 pkt 3 k.p.c. Sąd nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności w części uwzględniającej powództwo.

Oczywiście, wydanie wyroku zaocznego nie przesądzało o uwzględnieniu powództwa w całości. Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego, przewidziane w art. 339 § 2 k.p.c. domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie strony faktycznej wyroku i nie obowiązuje w zakresie prawa materialnego. Domniemanie to zastępuje jedynie postępowanie dowodowe i to tylko wówczas, gdy twierdzenia powoda nie budzą uzasadnionych wątpliwości (por. uzasadnienie SN z dnia 18 lutego 1972 r., III CRN 539/71, OSNCP 1972/7-8/150). Z uwagi na to, że działanie przepisu art. 339 § 2 k.p.c. nie rozciąga się na dziedzinę prawa materialnego, obowiązkiem sądu rozpoznającego sprawę w warunkach zaoczności jest rozważenie, czy w świetle przepisów prawa materialnego twierdzenie strony powodowej uzasadniają uwzględnienie żądania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 1999 roku, I CKU 176/97, Prok. i Pr. 1999/9/30, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 1997 roku, I CKU 87/97, Prok. i Pr. 1997/10/44, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 1972 roku, III CRN 30/72, LEX nr 7094).

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji wyroku.